

	ΚΩΔΙΚΟΣ:	Ε.202-2	ΕΝΤΥΠΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	
	ΕΝΤΥΠΟ:	ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
	ΕΚΔΟΤΗΣ:	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ		

Ε.202-2: ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α΄ ΜΕΡΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ:	Γ΄
ΜΑΘΗΜΑ:	ΔΙΑΣΥΝΔΕΤΙΚΗ – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ:	8	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ):	26
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

2. ΣΚΟΠΟΣ

Η εκπαίδευση των φοιτητών σε θέματα και αντικείμενα της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας. Συγκεκριμένα, η εκπαίδευση και εξειδίκευση των φοιτητών στην αναγνώριση και αντιμετώπιση των ψυχικών διαταραχών που παρουσιάζουν οι ασθενείς με σωματικές ασθένειες. Η παροχή γνώσεων σχετικά με τις ψυχικές διαταραχές, τα ψυχοσωματικά συμπτώματα και τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες των ασθενών που νοσηλεύονται σε μη ψυχιατρικούς τομείς νοσοκομείων, ηλικιωμένων ατόμων και άλλων ιδιαίτερων πληθυσμιακών ομάδων. Η εκπαίδευση σε μεθόδους υποστήριξης των συγγενών, των επαγγελματιών υγείας που παρέχουν φροντίδα υγείας καθώς και των εκπαιδευτικών σχολικών μονάδων.

3. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας. Ιστορική εξέλιξη της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας.

Υπηρεσίες διασυνδεδετικής στο γενικό νοσοκομείο. Η ομάδα διασυνδεδετικής και ο σύμβουλος της διασυνδεδετικής υπηρεσίας.

Συνήθη κλινικά προβλήματα και αιτήματα στη διασυνδεδετική γενικού νοσοκομείου.

Ψυχικές διαταραχές και ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που επηρεάζουν την ανάρρωση των σωματικά πασχόντων.

Ψυχικές διαταραχές παθολογικών ασθενών.

Ψυχικές διαταραχές χειρουργικών ασθενών.

Ψυχικές διαταραχές χρονίως πασχόντων.

Ο καρκίνος και οι ψυχικές του επιπτώσεις.

Ψυχικές διαταραχές στη μητρότητα και λοχεία.

Ειδικές ομάδες ασθενών στο νοσοκομείο (παχύσαρκοι, παιδιά, έφηβοι).

Ψυχογηριατική – Ηλικιωμένοι με ψυχολογικά προβλήματα και ψυχικές διαταραχές.

Μονάδες διασύνδεσης με την κοινότητα.

Συμβουλευτική ψυχικής υγείας σε σχολικές και ακαδημαϊκές κοινότητες.

Οι ψυχικές επιπτώσεις της εργασίας. Επαγγελματική εξουθένωση και επαγγελματική πλήξη. Ο ρόλος της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής υπηρεσίας στην υποστήριξη του προσωπικού.

4. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Κατανόηση των βασικών αρχών και εννοιών διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας.
2. Εκπαίδευση στις ψυχικές επιπτώσεις των σωματικών ασθενειών.
3. Εκπαίδευση σε δεξιότητες και μεθόδους υποστήριξης ιδιαίτερων πληθυσμιακών ομάδων, φροντιστών, επαγγελματιών υγείας και εκπαιδευτικών σχολικών μονάδων.

Β΄ ΜΕΡΟΣ

5. ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Μέθοδοι Διδασκαλίας: Διαλέξεις, παρουσίαση και συζήτηση κλινικών περιστατικών, παρουσίαση βιβλιογραφικών δεδομένων.

Διδακτικά Μέσα: Η/Υ, βιντεοπροβολές, χρήση διαδικτύου.

6. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει:

Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας. Ιστορική εξέλιξη της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας. Υπηρεσίες διασυνδεδετικής στο γενικό νοσοκομείο. Η ομάδα διασυνδεδετικής και ο σύμβουλος της διασυνδεδετικής υπηρεσίας. Συνήθη κλινικά προβλήματα και αιτήματα στη διασυνδεδετική γενικού νοσοκομείου.

Δερματικές ασθένειες και ψυχικές διαταραχές.

Συμβουλευτική ψυχικής υγείας σε σχολικές και ακαδημαϊκές κοινότητες: Διαχείριση συγκρούσεων, άγχος επίδοσης, σχολικός εκφοβισμός, εθισμός στο διαδίκτυο και στις ουσίες.

Σακχαρώδης διαβήτης και ψυχικές διαταραχές.

Ψυχικές διαταραχές χειρουργικών ασθενών.

Ψυχογηριατική – Ηλικιωμένοι με ψυχολογικά προβλήματα και ψυχικές διαταραχές: Τεκμηριωμένα πρωτόκολλα και πρακτικές στην αναγνώριση και διαχείριση της άνοιας.

Κατ' οίκον φροντίδα ασθενών με άνοια : Η σημαντικότητα των μη φαρμακολογικών παρεμβάσεων σε πρώιμα στάδια.

Συνήθεις διαταραχές ύπνου και συνδεδεμένες ψυχικές διαταραχές σε ηλικιωμένους.

Ψυχικές διαταραχές στην Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια.

Ο καρκίνος και οι ψυχικές του επιπτώσεις.

Ψυχικές διαταραχές και ψυχοκοινωνικά προβλήματα στη χρόνια νεφρική νόσο.

Ψυχοπαθολογικές εκδηλώσεις σε ασθενείς των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας.

Ψυχικές διαταραχές συνδεόμενες με το τραύμα.

Οι ψυχικές επιπτώσεις της εργασίας. Επαγγελματική εξουθένωση και επαγγελματική πλήξη. Ο ρόλος της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής υπηρεσίας στην υποστήριξη του προσωπικού.

7. ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

8. ΣΥΓΓΡΑΜΑΤΑ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

American Academy Neurology (AAN), Summary of Evidence-based Guideline for PATIENTS and their FAMILIES 2016.

American Diabetes Association, American Psychiatric Association; American Association of Clinical Endocrinologists and North American Association for the Study of Obesity. Consensus development conference on antipsychotic drugs and obesity and diabetes. *Diabetes Care* 27, 596–601 (2004).

Baumeister, H., Haschke, A., Munzinger, M., Hutter, N., & Tully, P. J. (2015). Inpatient and outpatient costs in patients with coronary artery disease and mental disorders: a systematic review. *Biopsychosocial Medicine*, 9, 11.

Brown, D., Pryzwansky, W. B. & Schulte, A. C. (2006). Ψυχολογική Διαλεκτική Συμβουλευτική. (Επιστ. Επιμ. Χατζηχρήστου Χρ.) Αθήνα: Τυπωθητώ.

Γαλανός, Ι.: Το άγχος, Εκδ. Αφοι Κυριακίδη 2007.

Δημητρόπουλος, Ε. (1999). Συμβουλευτική και Συμβουλευτική Ψυχολογία. Αθήνα, Γρηγόρης
Low, P. K. (2009). Considering the Challenges of Counselling Practice in Schools. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 31, 71-79.

Dowling, J./ Pound, A. (2001). Παρεμβάσεις στο σχολικό πλαίσιο από κοινού με εκπαιδευτικούς. Στο : Dowling E./ Osborne, E. : Η οικογένεια και το σχολείο, Gutenberg, Αθήνα, σ. 194κ.ε
Γραμμή Βοήθειας Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, <http://www.saferinternet.gr/index.php?objId=Category264&parentobjId=Page187>.

Eng, H. S., Yean, L. C., Das, S., Letchmi, S., Yee, K. S., Bakar, R. A.,... Choy, C. Y. (2011). Anxiety and Depression in Patients with Coronary Heart Disease: A Study in a Tertiary Hospital. *Iranian Journal of Medical Sciences*, 36(3), 201–206.

Φαιτάκη, Μ., Νικολόπουλος, Β., Νινιού, Π. (Επιμ.) (2008). Συμβουλευτική. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) (Συντονιστής - ΜΕΝΤΩΡ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ Α.Ε. - ΔΕΛΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ Α.Ε. - ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ Α.Ε. - INTEGRATION ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ Α.Ε. (Ανάδοχος). Ανάρτηση 11/10/2015 από <http://hdl.handle.net/10795/1369>.

Forstmeier S, Maercker A, Savaskan E, Roth T. Cognitive behavioural treatment for mild Alzheimer’s patients and their caregivers (CBTAC): study protocol for a randomized controlled trial. *Trials*. 2015; 16:526.

Fradelos, E. C., Tzavella, F., Koukia, E., Papathanasiou, I., Alikari, V., Stathoulis, J., ... & Zyga, S. (2015). Integrating Chronic Kidney Disease Patient’s Spirituality in their Care: Health Benefits and Research Perspectives. *Materia socio-medica*, 27(5), 354.

John Pendlebury, Richard IG Holt. Managing diabetes in people with severe mental illness. *Journal of Diabetes Nursing*, 2010 14, 9,328-339

Gallagher, R., & McKinley, S. (2007). Stressors and anxiety in patients undergoing coronary artery bypass surgery. *American Journal of Critical Care*, 16(3), 248-257.

Gill Livingston, Lynsey Kelly, Elanor Lewis-Holmes, Gianluca Baio, Stephen Morris, Nishma Patel, Rumana Z. Omar,

- Cornelius Katona, Claudia Cooper, Non-pharmacological interventions for agitation in dementia: systematic review of randomised controlled trials, *Br J Psychiatry*, 2014; 205(6): 436–442.
- Gonzalez JS, Safren SA, Cagliero E, Wexler DJ, Delahanty L, Wittenberg E, et al. Depression, self-care, and medication adherence in type 2 diabetes: relationships across the full range of symptom severity. *Diabetes Care*. 2007;30:2222–7.
- Ivey, A.E., Gluckstern, N.B., Bradford Ivey, M. (2008). Συμβουλευτική μέθοδος πρακτικής προσέγγισης. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Kawashima R. Mental Exercises for Cognitive Function: Clinical Evidence. *Journal of Preventive Medicine and Public Health*. 2013; 46
- Khatib Y, Madan A, Naylor JM, Harris IA. Do Psychological Factors Predict Poor Outcome in Patients Undergoing TKA? A Systematic Review. *Clin Orthop Relat Res*. 2015;473(8):2630-8. doi: 10.1007/s11999-015-4234-9.
- Khawaja, I. S., Westermeyer, J. J., Gajwani, P., & Feinstein, R. E. (2009). Depression and Coronary Artery Disease: The Association, Mechanisms, and Therapeutic Implications. *Psychiatry (Edgmont)*, 6(1), 38–51.
- Korevaar, J.C., Jansen, M.A., Dekker, F.W. et al. (2002). NECOSAD Study Group. Evaluation of DOQI guidelines: early start of dialysis treatment is not associated with better health-related quality of life. *American Journal of Kidney Disease*, 39, 108-115.
- Krishnan, R., Izatt, S., Bargman, J.M., & Oreopoulos, D. (2003). Prevalence and determinants of erectile dysfunction in patients on peritoneal dialysis. *International Urology and Nephrology*, 35, 553-556.
- Lee Ducat, Louis H. Philipson, Barbara J. Anderson . The Mental Health Comorbidities of Diabetes. *JAMA*. 2014;312(7):691-692. doi:10.1001/jama.2014.8040.
- Linton SJ1, Shaw WS. Impact of psychological factors in the experience of pain. *Phys Ther*. 2011;91(5):700-11. doi: 10.2522/ptj.20100330.
- Lopes, A.A. et al. (2004). Screening for depression in hemodialysis patients: Associations with diagnosis, treatment, and outcomes in the DOPPS. *Kidney International*, 66, 2047-2053.
- Μακρή-Μπότσαρη , Ε. (Επιμ.) (2007). Θέματα διαχείρισης προβλημάτων σχολικής τάξης, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ και Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Μαλικιώση-Λοϊζου, Μ. (2001). Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Magklara E, Burton CR, Morrison V. Does self-efficacy influence recovery and well-being in osteoarthritis patients undergoing joint replacement? A systematic review. *Clin Rehabil*. 2014;28(9):835-46. doi: 10.1177/0269215514527843.
- Martinez F, Tobar C, Hill N. Preventing delirium: should non-pharmacological, multicomponent interventions be used? A systematic review and meta-analysis of the literature. *Age Ageing*. 2015;44(2):196-204. doi: 10.1093/ageing/afu173.
- Ματσαγγούρας, Η. (2006). Η σχολική τάξη. Αθήνα: Γρηγόρης.
- McLaughlin, C. (1999). Counselling in schools: looking back and looking forward. *British Journal of Guidance & Counselling*, 27(1), 13-22
- McLeod, J. (2005). Εισαγωγή στη Συμβουλευτική. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Moyle W, Hsu MC, Lief S, Vernooij-Dassen M. Recommendations for staff education and training for older people with mental illness in long-term aged care. *International Psychogeriatrics*. 2010; 22(07):1097-106.
- Κολιάδης, Ε. (Επιμ.)(2010). Συμπεριφορά στο σχολείο. Αξιοποιούμε δυνατότητες, αντιμετωπίζουμε προβλήματα.

Αθήνα.

Λύκουρας Λ., Σολδάτος Κ., Ζέρβας Γ. (2009). Διασυνδεδετική Ψυχιατρική. Αθήνα: Εκδόσεις Βήτα.

Olweus, D. (2009): Εκφοβισμός και βία στο σχολείο: Τι γνωρίζουμε και τι μπορούμε να κάνουμε, Αθήνα, Εταιρεία Ψυχοκοινωνική Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.).

Οδηγός Επιμορφωτή, Έργο «Εκπόνηση επιμορφωτικού εκπαιδευτικού ενημερωτικού υλικού και προγράμματος σπουδών επιμόρφωσης», που εντάσσεται στις Πράξεις «Ανάπτυξη και Λειτουργία Δικτύου Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Φαινομένων Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού», των Αξόνων Προτεραιότητας 1 & 2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Αθήνα, Φεβρουάριος 2015.

Papaspourou, M., Laschou, V. C., Partsiopoulou, P., Fradelos, E. C., Kleisariis, C. F., Kalota, M. A., ... & Papathanasiou, I. V. (2015). Fears and health needs of patients with diabetes: A qualitative research in rural population. *Medical Archives*, 69(3), 190.

Pignay-Demaria, V., Lespérance, F., Demaria, R. G., Frasure-Smith, N., & Perrault, L. P. (2003). Depression and anxiety and outcomes of coronary artery bypass surgery. *The Annals of thoracic surgery*, 75(1), 314-321.

Richard I. G. Holt & Alex J. Mitchell. Diabetes mellitus and severe mental illness: mechanisms and clinical implications. *Nature Reviews Endocrinology* (2015) 11, 79–89 doi:10.1038/nrendo.2014.203

Robinson L, Hutchings D, Dickinson HO, Corner L, Beyer F, Finch T, Hughes J, Vanoli A, Ballard C, Bond J. Effectiveness and acceptability of non-pharmacological interventions to reduce wandering in dementia: a systematic review. *Int J Geriatr Psychiatry*. 2007; 22(1):9-22.

Rogers, C. (2006). Το γίνεσθαι του προσώπου. Αθήνα: Ερευνητής.

Toulia, G., & Koutsopoulou, V. (2014). Anxiety and depression in patients undergoing cardiac surgery. *Perioperative Nursing-Quarterly scientific, online official journal of GORNA*, 3(1 January-April 2014), 15-22.

Troidle, L., Watnick, S., Wuerth, D.B. et al. (2003). Depression and end-stage renal disease: a therapeutic challenge. *American Journal of Kidney Disease*, 42, 350-354.

Tuncay T, Musabak I, Gok DE, Kutlu M. The relationship between anxiety, coping strategies and characteristics of patients with diabetes. *Health and Quality of Life Outcomes*. 2008;6(79):1-9

Yatan Pal Singh Balhara. Diabetes and psychiatric disorders. *Indian J Endocrinol Metab*. 2011 Oct-Dec; 15(4): 274–283. doi: 10.4103/2230-8210.85579

Williams, K. R., & Guerra, N. G. (2007). Prevalence and predictors of internet bullying. *Journal of Adolescent Health*, 41(6), S14-S21

Zyga, S., Alikari, V., Sachlas, A., Fradelos, E. C., Stathoulis, J., Panoutsopoulos, G., ... & Lavdaniti, M. (2015). Assessment of Fatigue in End Stage Renal Disease Patients Undergoing Hemodialysis: Prevalence and Associated Factors. *Medical Archives*, 69(6), 376.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΗΜΕΡΑ/ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:	Πέμπτη : 7 Ώρες Παρασκευή: 10 Ώρες Σάββατο: 9 Ώρες
--------------------------------	--

ΕΒΔΟΜΑΔΑ ¹²		ΥΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
α/α	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	
1.	Πέμπτη 14.00-16.00	Εισαγωγή στο μάθημα. Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας. Ιστορική εξέλιξη της διασυνδεδετικής και συμβουλευτικής ψυχικής υγείας. Υπηρεσίες διασυνδεδετικής στο γενικό νοσοκομείο. Η ομάδα διασυνδεδετικής και ο σύμβουλος της διασυνδεδετικής υπηρεσίας. Συνήθη κλινικά προβλήματα και αιτήματα στη διασυνδεδετική γενικού νοσοκομείου.
2.	Πέμπτη 16.00-18.00	Δερματικές ασθένειες και ψυχικές διαταραχές.
3.	Πέμπτη 18.00-21.00	Συμβουλευτική ψυχικής υγείας σε σχολικές και ακαδημαϊκές κοινότητες: Διαχείριση συγκρούσεων, άγχος επίδοσης, σχολικός εκφοβισμός, εθισμός στο διαδίκτυο και στις ουσίες.
4.	Παρασκευή 09.00-12.00	Σακχαρώδης διαβήτης και ψυχικές διαταραχές.
5.	Παρασκευή 12.00-15.00	Ψυχικές διαταραχές χειρουργικών ασθενών.
6.	Παρασκευή 16.00-18.00	Ψυχογηριατρική – Ηλικιωμένοι με ψυχολογικά προβλήματα και ψυχικές διαταραχές: Τεκμηριωμένα πρωτόκολλα και πρακτικές στην αναγνώριση και διαχείριση της άνοιας. Κατ' οίκον φροντίδα ασθενών με άνοια : Η σημαντικότητα των μη φαρμακολογικών παρεμβάσεων σε πρώιμα στάδια.
7.	Παρασκευή 18.00-20.00	Συνήθεις διαταραχές ύπνου και συνδεδεμένες ψυχικές διαταραχές σε ηλικιωμένους. Ψυχικές διαταραχές στην Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια.
9.	Σάββατο 09.00-12.00	Ψυχικές διαταραχές συνδεδεμένες με το τραύμα. Ψυχοπαθολογικές εκδηλώσεις σε ασθενείς των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας.
10.	Σάββατο 12.00-14.00	Ο καρκίνος και οι ψυχικές του επιπτώσεις.
11.	Σάββατο 15.00-17.00	Ψυχικές διαταραχές και ψυχοκοινωνικά προβλήματα στη χρόνια νεφρική νόσο.

¹ Αν5.αφέρονται στις εβδομάδες του ακαδημαϊκού ημερολογίου

² Σημ6.ειώνεται η εβδομάδα όπου πραγματοποιείται η ανάθεση των εργασιών

12.	Σάββατο 17.00-19.00	Οι ψυχικές επιπτώσεις της εργασίας: Επαγγελματική εξουθένωση και επαγγελματική πλήξη. Ο ρόλος της διασυνδετικής και συμβουλευτικής υπηρεσίας στην υποστήριξη του προσωπικού.
-----	------------------------	--

9. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ:

Παρακολούθηση των διαλέξεων

10. ΑΛΛΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Anantharaman, P., & Schmidt R.J. (2007). Sexual function in chronic kidney disease. *Advances in Chronic Kidney Disease*, 14(2), 119-125

Brodaty H, Arasaratnam C. Meta-analysis of non-pharmacological interventions for neuropsychiatric symptoms of dementia. *Am J Psychiatry* 2012; 169(9): 946-953.

Cooper C, Mukadam N, Katona C, Lyketsos CG, Ames D, Rabins P, Engedal K, de Mendonça Lima C, Blazer D, Teri L, Brodaty H. Systematic review of the effectiveness of non-pharmacological interventions to improve quality of life of people with dementia. *International Psychogeriatrics*. 2012; 24(06):856-70.

Espelage, D. L., & Swearer, S. M. (2003). Research on school bullying and victimization: What have we learned and where do we go from here? *School Psychology Review*, 32, 365–383.

Freedland, K.E., Skala, J.A., Carney, R.M., Rubin, E.H., Lustman, P.J., Dávila-Román, V.G., Steinmeyer, B.C., Hogue, C.W. Jr. (2009) Treatment of depression after coronary artery bypass surgery: a randomized controlled trial. *Arch Gen Psychiatry*. 66(4), 387-96.

Gearing RE, Townsend L, Elkins J, El-Bassel N, Osterberg L. Strategies to predict, measure, and improve psychosocial treatment adherence. *Harv Rev Psychiatry*. 2014;22(1):31-45.

Georgios, T., Victoria, A., Evangelos, F., Savvas, P., & Sofia, Z. (2015). Assessment of quality of life and fatigue among haemodialysis patients. *American Journal of Nursing*, 4(2-1), 66-73.

Hutter N, Schnurr A, Baumeister H. Healthcare costs in patients with diabetes mellitus and comorbid mental disorders--a systematic review. *Diabetologia*. 2010;53:2470–9

Ingraham, C. L. (2000). Consultation through a Multicultural Lens: Multicultural and Cross-Cultural Consultation in Schools. *The School Psychology Review* 29(3), 320-343

Korevaar, J.C., Jansen, M.A., Mercus, M.P. et al. (2000). Quality of life in predialysis end-stage renal disease at the initiation of dialysis therapy. *The NECOSAD Study Group. Perit Dial Int*, 22, 69-75.

Lichtman, J. H., Bigger T.Jr, Blumenthal, J. A.PhD, Frasure-Smith, N., Kaufmann, P.G., Lespérance, F., Mark, D. B., Sheps, D.S., Taylor C.B., Sivarajan Froelicher, E. (2008). Depression and Coronary Heart Disease. *Circulation*, 118,1768-1775

O'Gara, P. T., Kushner, F. G., Ascheim, D. D., Casey, D. E., Chung, M. K., De Lemos, J. A., ... & Granger, C. B. (2013). 2013 ACCF/AHA guideline for the management of ST-elevation myocardial infarction: a report of the American College of Cardiology Foundation/American Heart Association Task Force on Practice Guidelines. *Journal of the American College of Cardiology*, 61(4), e78-e140.

Peter de Jonge & Jordi Alonso, et al. Associations between DSM-IV mental disorders and diabetes mellitus: a role for impulse control disorders and depression. *Diabetologia* (2014) 57:699–709.

Stollings JL, Caylor MM. Postintensive care syndrome and the role of a follow-up clinic. Am J Health Syst Pharm. 2015;72(15):1315-23. doi: 10.2146/ajhp140533.

Tully, P. J., & Baker, R. A. (2012). Depression, anxiety, and cardiac morbidity outcomes after coronary artery bypass surgery: a contemporary and practical review. Journal of Geriatric Cardiology : JGC, 9(2), 197–208.

11. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

ΔΙΔΑΣΚΩΝ :

Παπαθανασίου Ιωάννα, Επίκουρος Καθηγήτρια Κοινωνικής Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλίας.

ΣΥΝΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ :

Καστανίδου Σοφία, Υπεύθυνη Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας.

Κλεισιάρης Χρήστος, Καθηγητής Εφαρμογών, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Ίδρυμα Κρήτης.

Κουκουρίκος Κωνσταντίνος, Καθηγητής Εφαρμογών, Τμήμα Νοσηλευτικής, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης.

Κουρκούτα Λαμπρινή, Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης.

Πατελάρου Αθηνά, Νοσηλεύτρια, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Κρήτης.

Τσαλογλίδου Αρετή, Επίκουρος Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης.

Φραδέλος Ευάγγελος, Ειδικός Ψυχιατρικός Νοσηλευτής, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής “Δαφνί”.

12. E-MAIL:

Παπαθανασίου Ιωάννα

E-mail: iopapathanasiou@yahoo.gr , papathan@teilar.gr

Καστανίδου Σοφία

E-mail: skastanidou@yahoo.gr

Κλεισιάρης Χρήστος

E-mail: chrisklisiaris@yahoo.gr , chrisklisiaris@staff.teicrete.gr

Κουκουρίκος Κωνσταντίνος

E-mail: kokaea@yahoo.gr , eakk@hotmail.gr

Κουρκούτα Λαμπρινή

E-mail: lkou1964@yahoo.gr , lkourkouta@nurse.teithe.gr

Πατελάρου Αθηνά

E-mail: athina.patelarou@gmail.com

Τσαλογλίδου Αρετή

E-mail: aretitsa2010@hotmail.com

Φραδέλος Ευάγγελος

E-mail: evangelosfradelos@hotmail.com

13. ΩΡΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ:

Πέμπτη 13:00-14:30

14. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ E-CLASS:

<http://www.pgmentalhealth.teilar.gr/Studies-Courses.aspx>

15. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ:

Γραπτές εξετάσεις

Ο Διδάσκων

Δρ. Ιωάννα Παπαθανασίου